

GEWIJZIGD EXEMPLAAR d.d. 22 februari 2018

Raadsvoorstel

portefeuillehouder
C.E. Pos**begrotingsprogramma**
3 Bestuur en veiligheid**b en w-vergadering**
23 januari 2018**agendapunt**
3**bijlage(n) ter inzage**
1**rol raad**
Ter besluitvorming**soort document**
Raadsvoorstel en -besluit**informatieavond**
20 februari 2018**agendapunt****raadsvergadering**
27 februari 2018**agendapunt****onderwerp**

Evaluatierapport 'Participatie in de gemeente Rheden, werkwijze om te komen tot participatiebeleid' (van januari 2017).

INHOUD VOORSTEL

- **Kennisnemen van het evaluatierapport werkwijze Participatie 'Zo werken we graag samen!' (2017).**
- **Instemmen met de aanbevelingen uit dit evaluatierapport.**
- **De aangepaste werkwijze benutten als uitgangspunt voor het participatiebeleid, met daarbij de opmerking om de aanbevelingen 6 en 7 van de werkwijze bij de uitwerking in het participatiebeleid te concretiseren.**
- **Vanaf maart 2018 starten met een enkele pilots overheidsparticipatie, waarbij ook de werkwijze Participatie toegepast wordt.**
- **Eind 2018 de nieuwe Nota Participatiebeleid 2018 aan uw raad voorleggen.**

In het participatiebeleid houden wij rekening met of geven wij antwoord op:

- **De aanbevelingen van het rapport van de rekenkamercommissie (2011 en Nota van bevindingen 2015).**
- **Startnotitie Burgerparticipatie (2014).**
- **De aanbevelingen uit de rapportage van onderzoeksbureau Movisie (2017) (onderzoek over functioneren Adviesraad Sociaal Domein).**
- **De uitkomsten van uw discussie over de rolneming van de raad bij overheidsparticipatie.**
- **Bestaand beleid, zoals 'Ik buurt mee' en de werkwijze 'Uw leefomgeving ons werk' (2012).**
- **De ontwikkelingen rondom participatie v.w.b. gebiedsgericht werken, de netwerkorganisatie etc.**

Zowel bij de pilots overheidsparticipatie als het te ontwikkelen participatiebeleid zullen wij uw raad en andere stakeholders opnieuw betrekken en tijdig hierover met u in gesprek gaan.

1 Waartoe is het voorstel gedaan?

Vanuit de samenleving, de gemeenteraad, college en de ambtelijke organisatie is er al geruime tijd een sterke behoefte aan een eenduidig participatiebeleid en eenheid in aanpak.

Om tot participatiebeleid te komen is er samen met inwoners en de raadscommissie 'Nieuwe bestuursstijl' in 2016 het beleidsvoorstel 'Participatie in de gemeente Rheden, werkwijze om te komen tot participatiebeleid' voorgesteld (januari 2017). Dit voorstel was een werkwijze waarin criteria beschreven staan hoe de gemeente met inwoners, ondernemers en andere instellingen en partners kan samenwerken.

Deze werkwijze is niet door uw raad vastgesteld, maar u heeft opdracht gegeven om deze eerst uit te proberen en te evalueren aan de hand van een aantal praktijkcases. Dit evaluatieproces vond van mei 2017 tot en met december 2017 plaats.

Projectleiders van 5 projecten hebben de werkwijze geheel of gedeeltelijk toegepast. Andere projectleiders hebben naderhand de werkwijze beoordeeld aan de hand van hun eerder opgedane ervaringen met participatie. Ook een groep inwoners heeft meegedaan aan dit onderzoek. Allen deelden hun bevindingen met onderzoeksbureau Moventem die deze rapportage verzorgde. De onderzochte projecten kunt u terugvinden in de rapportage.

Moventem geeft naast de conclusies van de evaluatie ook aanbevelingen om de werkwijze op onderdelen aan te passen en door te ontwikkelen. U vindt al deze conclusies en aanbevelingen uitgebreid terug in de bijgevoegde rapportage.

2 Wat is de kern?

Samenvattend staan hier een paar belangrijke bevindingen:

- 1 De kern van de evaluatie is dat samenwerken mensenwerk en maatwerk is en niet te vatten is in een blauwdruk die van regel tot regel opgevolgd moet worden. Werkwijzen, handreikingen, keurmerken, symbolen, werkvormen en checklists zijn 'slechts' instrumenten die inzicht en houvast bieden aan alle betrokken partijen. Het gaat bij samenwerking vooral om wederzijdse bereidheid, houding, gedrag, wederzijds begrip en vertrouwen, elkaar de ruimte geven om samen tot oplossingen te komen.
- 2 Een andere bevinding is dat de destijds aanbevolen keurmerken goud, zilver, brons, blanco te veel een rangorde en waardeoordeel in zich hebben. Alsof 'Goud' altijd beter is dan 'Zilver'. Terwijl betrokkenen wel aangeven dat een duidelijk onderscheid in niveaus van samenwerken heel goed helpt bij het vooraf maken van keuzes. Daarom vindt u in de rapportage ook een nieuw voorstel, waarbij de woorden goud, zilver, brons, blanco zijn vervangen door nieuwe symbolen onder de naam: inwoners* aan het roer (rol gemeente kleiner), gemeente en inwoners doen het samen, (rollen gelijkwaardig) gemeente aan het roer, (rol inwoners kleiner) gemeente alleen (geen rol voor inwoners).
- 3 Tot slot komt uit de evaluatie dat het erg belangrijk is om aan het begin van het proces met alle betrokkenen af te spreken wat je samen wilt bereiken. Wie heeft welke rol en welk aandeel? Wie is waarvoor verantwoordelijk? Wie doet wat? Alles staat of valt hierbij. Een aanbeveling is om dit vast te leggen in afspraken waar iedereen zich in vindt. Wees duidelijk wat je van elkaar verwacht. Laat vervolgens het college en/of gemeenteraad aan het begin van het proces uitspreken hoe zij met de uitkomst van het participatietraject omgaan. Deze 'startbeslissing' kan bijvoorbeeld worden vastgelegd in een startnotitie en/of collegevoorstel en vervolgens gedeeld met de samenwerkingspartners. De aangepaste werkwijze biedt hiervoor een heldere en overzichtelijke ondersteuning bij de start van het proces of project, die het vergemakkelijkt om samen keuzes te maken.

In de rapportage vindt u verder alle andere conclusies en aanbevelingen terug, met zowel tekstuele aanpassingen voor de werkwijze, als ook beeldende.

NB

Voorliggende (aangepaste) werkwijze heeft onder meer tot doel om vooraf verwachtingen te managen en goede afspraken te maken, in de veronderstelling dat een zorgvuldig doorlopen participatieproces ertoe bijdraagt dat inwoners* -als zij vooraf betrokken en gehoord zijn en actief meedoen- achteraf minder bezwaar maken. Dat neemt uiteraard niet weg dat de formele inspraakprocedure -en het recht op bezwaar of beroep- overeind blijft. Wij zijn ons bewust wat de toekomstige Omgevingswet aan participatievoorwaarden stelt, zo ook andere regels rondom vergunningverlening etc. Ook wettelijke regels communiceren wij mee in het beginproces en past bij het managen van verwachtingen.

3 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Werkwijze: Uw leefomgeving ons werk (vastgesteld 2012).

Werkwijze: Ik Buurt Mee.

Startnotitie Burgerparticipatie (2014).

4 Wat willen wij bereiken?

Een praktische, begrijpelijke, heldere en eenduidige participatiewerkwijze die inwoners* en medewerkers ondersteunt bij hun samenwerking. De werkwijze vormt het uitgangspunt voor het definitieve beleid dat in 2018 afgemaakt wordt.

* Met inwoners wordt bedoeld: inwoners, ondernemers, instellingen, verenigingen e.a. stakeholders.

Met participatie beoogt de gemeente:

- de kwaliteit van plannen/beleid te verbeteren;
- het draagvlak voor deze plannen te vergroten;
- de relatie tussen gemeente en inwoners te versterken en wederzijds vertrouwen op te bouwen;
- inwoners te stimuleren om (meer) mee/zelf te doen;
- meer gebruik te maken van kennis en wensen van inwoners;
- efficiency te vergroten door inwoners helemaal vanaf het begin te betrekken (geen reparatie, maar preparatie).

5 Wat gaan wij ervoor doen?

Na vaststelling van de werkwijze gaan wij verder met een volgende fase: komen tot het definitieve participatiebeleid in 2018. Hiervoor komt een nieuw voorstel voor de nieuwe gemeenteraad. Vervolgens communiceren wij de werkwijze in- en extern en gaan ermee aan de slag.

6 Wat gaat het kosten?

Zodra wij bij uw (nieuwe) raad terugkomen met het voorstel voor het definitieve participatiebeleid, brengen wij de kosten voor dit vervolgproces in beeld.

Het participatiebeleid vormgeven brengt kosten met zich mee, zoals implementatiekosten, interne training, communicatiekosten etc., maar verdient zich in de toekomst weer terug.

7 Wat zijn de risico's?

Niet van toepassing.

8 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

In de totstandkoming van deze evaluatie zijn de 5 projectleiders betrokken, een bredere groep van interne stakeholders (projectleiders en beleidsmedewerkers) en een groep inwoners/ondernemers.

9 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Betrokkenen van het evaluatieproces worden na het besluit geïnformeerd over het resultaat van de evaluatie en de besluitvorming.

10 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Nee.

De Steeg, 23 januari 2018

Burgemeester en wethouders van Rheden,

burgemeester,
Carol van Eert.

secretaris,
Hans Kettelerij.